



ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ  
ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ  
ΤΜΗΜΑ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ  
ΤΟΜΕΑΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΠΑΤΕΡΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

## 3ο Διεθνές Συνέδριο

### ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ

#### «Θεοπτία – Θεογνωσία»

9-12 Μαρτίου 2016

Αίθουσα Διαλέξεων της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών  
Εθνικής Αμύνης 4, ΤΚ 546 21 Θεσσαλονίκη

### Πρόγραμμα

#### Τετάρτη 09 Μαρτίου 2016

- 17.00 Χαιρετισμοί επισήμων
- 17.30 Παρουσίαση του Ιδρύματος Alexander von Humboldt και των προγραμμάτων του από τον Γενικό Γραμματέα του **Humboldt Club στην Αθήνα**

#### Α΄ Συνεδρία

Πρόεδρος: **Κωνσταντίνος Χρήστου**

- 17.45 **Ευάγγελος Χρυσός**, *Paideia* in the Classical, Jewish and Patristic traditions and the key role of the Septuagint
- 18.30 **Νικόλαος Αυγελής**, Die Erkenntnis Gottes bei Nicolaus Cusanus
- 19.15 **Δημήτριος Νικήτας**, Ut Phoenix. Symbolismus und Ambivalenz in der Dichtung von Laktanz



RESEARCH COMMITTEE  
ARISTOTLE UNIVERSITY OF THESSALONIKI

Unterstützt von / Supported by



Alexander von Humboldt  
Stiftung/Foundation

20.00 Δεξίωση

## Πέμπτη 10 Μαρτίου 2016

### Β΄ Συνεδρία

Πρόεδρος: **Αθανάσιος Παπαρνάκης**

10.00 **Emanuel Tov**, Textual Problems in the Descriptions of Moses's Ascent to Mt. Sinai in Exodus 19, 24, 32, 34

10.45 Διάλειμμα

### Γ΄ Συνεδρία

Πρόεδρος: **Κυριακούλα Παπαδημητρίου**

11.00 **Jan Joosten**, Seeing God in the Hebrew Bible and the Septuagint

11.45 **Mario Cimosà**, The Revelation and Knowledge of God in the Septuagint: Exodus, the Wisdom Books and Psalms

12.30 **Gillian Mary Bonney**, Revelation and Knowledge of God in the Patristic Interpretation of the Septuagint Text of Exodus 33,18-33

13.15 Γεύμα

### Δ΄ Συνεδρία

Πρόεδρος: **Raik Heckl**

14.45 **Michael Tilly**, Die Gotteserkenntnis Abrahams in der hellenistisch-jüdischen Literatur

15.30 **Dmitry Afinogenov**, Lost Hellenistic Jewish Source of Middle Byzantine Chroniclers: New Fragments

16.15 Διάλειμμα

### Ε΄ Συνεδρία

Πρόεδρος: **Hans Ausloos**

16.30 **Gert J. Steyn**, „Show me yourself...“: The Reception of Exodus 33:13 (LXX) by Philo of Alexandria

17.15 **Ekaterina Matusova**, Seeing God in Alexandrian Exegesis of the Bible: from Aristobulos to Philo

18.00 **Martina Kepper**, Die γνώσις θεοῦ des Gerechten und die ἀγνωσία θεοῦ des Menschen



RESEARCH COMMITTEE  
ARISTOTLE UNIVERSITY OF THESSALONIKI

Unterstützt von / Supported by



Alexander von Humboldt  
Stiftung/Foundation

20.00 Δείπνο

## Παρασκευή 11 Μαρτίου 2016

### ΣΤ' Συνεδρία

Πρόεδρος: *Gillian Mary Bonney*

10.00 **Christoph Elsas**, Von der assyrischen Prophetie der Orakel der Ishtar von Arbela des 7. Jh. v. Chr. zur Mysteriosophie der Chaldäischen Orakel des 2. Jh. n. Chr. in Syrien. Zum religionsgeschichtlichen Hintergrund der LXX

10.45 Διάλειμμα

### Ζ' Συνεδρία

Πρόεδρος: *Michael Tilly*

11.00 **Martin Rösler**, Wie Gott sich erkennen lässt: Gottesschau und Gotteserkenntnis in der Septuaginta-Exodus 19,3 und Daniel 7

11.45 **Hans Ausloos**, God and the sound of a light breeze (1Kgs 19:12)

12.30 **Gerda de Villiers**, God's Vision and God's Knowledge – pinning the Tale on the Donkey (Num 22-24)

13.15 Γεύμα

### Η' Συνεδρία

Πρόεδρος: *Gert J. Steyn*

14.45 **Raik Heckl**, Serubbabels' reference to Darius' Confession to the God of the World (1Esdr 4:43ff.)

15.30 **Αθανάσιος Παπαρνάκης**, The departure of God's glory in Ezekiel's vision: revelation and worship

16.15 Διάλειμμα

### Θ' Συνεδρία

Πρόεδρος: *Martina Kepper*

16.30 **Julia Krivoruchko**, The concept of redeemer in the LXX and medieval Judaeo-Greek translations

17.00 **Ευαγγελία Γ. Δάφνη**, Gottes Erkenntnis in Platon's Theaetetus und in der Septuaginta

17.45 Πορίσματα Συνεδρίου



RESEARCH COMMITTEE  
ARISTOTLE UNIVERSITY OF THESSALONIKI

Unterstützt von / Supported by



Alexander von Humboldt  
Stiftung/Foundation

## Σάββατο 12 Μαρτίου 2016

07.00 Εκδρομή Θεσσαλονίκη – Δωδώνη – Ιωάννινα – Θεσσαλονίκη

### Οι Εισηγητές

#### 1. Βραβείο Humboldt

Ομ.Καθ. Emanuel Tov, Hebrew University of Jerusalem. Israel Academy of Sciences and Humanities & British Academy.

#### 2. Γενικός Γραμματέας του Humboldt Clubs στην Αθήνα

Ομ.Καθ. Ευάγγελος Χρυσός, ΕΚΠΑ & Österreichischen Akademie der Wissenschaften.

#### 3. Παλαιοί Υπότροφοι του Ιδρύματος Alexander von Humboldt

Καθ. Dmitry Afinogenov, Russian Academy of Sciences Moscow & Lomonosov State Moscow University.

Ομ.Καθ. Νικόλαος Αυγελής, ΑΠΘ.

Επικ.Καθ. Ευαγγελία Γ. Δάφνη, ΑΠΘ.

Αν.Καθ. Ekaterina Matusova, Eberhard Karls Universität Tübingen.

Καθ. Δημήτριος Νικήτας, ΑΠΘ.

Καθ. Gert J. Steyn, Universiteit van Pretoria.

#### 4. Επιστήμονες από την Αγγλία, το Βέλγιο, τη Γερμανία, την Ελλάδα, την Ιταλία και τη Νότια Αφρική

Καθ. Hans Ausloos, Université Catholique de Louvain.

Λεκτ. Gillian Mary Bonney, Università Pontificia Salesiana, Roma.

Ομ.Καθ. Mario Cimosà, Università Pontificia Salesiana, Roma.

Ομ.Καθ. Christoph Elsas, Philipps Universität Marburg

Καθ. Raik Heckl, Universität Leipzig

Καθ. Jan Joosten, Oxford University. Πρόεδρος της International Organization for Septuagint and Cognate Studies.

Επικ.Καθ. Martina Kepper, Philipps Universität Marburg

Ερευν. Δρ. Julia Krivoruchko, Cambridge University

Αν.Καθ. Αθανάσιος Παπαρνάκης, ΑΠΘ.

Επιτ.Καθ. Martin Rösel, Universität Rostock.

Καθ. Michael Tilly, Eberhard Karls Universität Tübingen.

Λεκτ. Gerda de Villiers, Universiteit van Pretoria.



RESEARCH COMMITTEE  
ARISTOTLE UNIVERSITY OF THESSALONIKI

Unterstützt von / Supported by



Alexander von Humboldt  
Stiftung/Foundation